

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

ל"א

עין משפט גב מצוה

מבט א מיי פיי מהל' פרה אדומה הל' 1:
ג ב מיי פיי מהל' מפלה
הל' ט סמג עשין כה
טוש"ע א"ח סימן קמו
סעיף 3:
גא ג מיי פטיו מהל' ג"כ
הל' ה סמג עשין כ
טוש"ע א"ח סימן קמח
סעיף 1:
גב ד מיי שם פי"ד הלכה
יב סמג שם טוש"ע
שם סעיף יא:
גה ה מיי שם טוש"ע שם
סעיף ט:
גו ו מיי שם טוש"ע שם
סעיף טו:

תוספות שאנין

כיון דנפתח ספר תורה
אסור לדבר אפי' בדברי
תורה. פי' רשבי"ם אבל אי
מהדר אפיה לית לן בה
דאמר פ"ק דברכות רב
ששת מהדר אפיה וגריס.
ואינו נראה לר"ת דא"כ
היה ליה לתלמודא לאתויי
הא דרב ששת ולומר
שמוה"ר בזה הענין. על כן
נראה לי דרב ששת (א) לא
פליג בדבר הלכה שרי:

(א) זיל דרב ששת פליג ופ"ל
דלדבר הלכה שרי.

דקיימא לן כוומיה וכמדומה דהכי פסק רבינו חננאל דבכל דוכתא
ק"ל כר' יהושע בן לוי ומקשה מפ' כל גגות (עירובין דף 35.) דיתבי
ר' זורא ורבה בר רב חנן ויתבי אביי גבייהו ויתבי וקאמרי שמע מינה
ממנתי' דיורי גדולה בקטנה ואין דיורי קטנה בגדולה וכו' עד צבור
בגדולה ושליח צבור בקטנה ושי"צ בגדולה
ידי חובתן צבור בקטנה ושי"צ בגדולה
אין יואלצין ידי חובתן משעה בגדולה
וא' בקטנה מטטרפין משעה בקטנה
וא' בגדולה אין מטטרפין וה"ה גדולה
בגדולה דליכא למימר דיורי גדולה
בגדולה אלמא לענין תפלה לא אמר
אפילו מחילה של צבול אין מפסקת
וגראה ללא דמי דהיכא דליכא עשרה
בגדולה ושליח צבור עמהן ואחד
בגדולה כיוצא בה מתוך שמוציא בני
הגדולה יוצא גם זה שזאכרת כה"ג
אמרינן דוקא אפילו מחילה וכו' שהרי
מוציא אפילו אחיו ששדות כדאיפתא
במסכת ראש השנה (דף לה.) אבל
היכא דלריך לנרופניהו ודאי לא
מטטרפי וההיא דפ' אין עומדין (ברכות
דף 33.) דא"ר אלעזר מיוס שחזב בית
המקדש נפסקת חומת צבול צין
ישראל לנציהן ששנמיס לא שייכא
להכא דההיא אמר לגבי הא שאין
תפלתן מקובלת כמו בזמן שזהמ"ק
קיים מיהו לענין זה אין מפסקת אס
יתצרכו הצבור ע"י צרכת כהנים
שעמהן צבית הנכסת או יואל צ"ל
ידי חובתן גם זה יתצרך ויואל ידי
חובתו עמהן דכלפי אצטו ששנמיס
לא תלי בהפסק מחילה:

והזהר על הצדיק שבבני הזאתו

בשרה. בירושלמי צפיק אין עומדין אמר' הדא אמרה העומדין מן הצדיק בכלל צרכה: ב"ן שנפתח ספר תורה אסור לומר אפי' בדבר ה'רבה. מקשינן מפרק קמא דברכות (דף ט.) דלמר רב ששת הוה מהדר אפיה וגריס אמר אינהו דידיהו ואנן צדיק ומלינו למימר דמהדר אפיה שאני אי נמי רב ששת שאני משום דהוה מאור עיניו והוה פטור מקריאה משום דהוה דברים שצכתז אי אמה רשאי לאומרן על פה וכיון דפטור מקריאה אפילו בשעת שמעיה היה יכול לעסוק בצדק הלכה והיינו דקאמר אנן צדיק כגון דברי הלכה (כגון) דברים דעל פה ואינהו צדיקה דברים שצכתז מיהו מסתברא כפירוש ר"ח דפ"י התם דוקא רב ששת וכיוצא בו דמורמו אומנתו אבל האידנא כרצא סבירא לן דלמר רבא כיון שנפתח ס"ת וכו' והאי דהוה מהדר אפי' י"ל דלא הויה אורחא דמילתא לאיעסוקי בצדק הלכה בנאפי ציבורא צעוד שהן עסוקין ששמיעת התורה: *

ב"ב בהן שר'א נפל ידיו. פירש רש"י אמר לי רבי אס נטל ידיו שחירת ונטוהר כהן אינו כריך ליטול ידיו כשעולה לדוכן וכמדומה שהועמק מהגהת תלמיד שהרי אין לשונו משמע כך דפירש שלא נטל ידיו לפני עלותו לדוכן משמע ממש סמוך ועוד דמיימי גמרא קרא שאו ידיכם קדש וצרכו משמע חייב לנטילת ידים צרכת כהנים דמשמע ליה השתא דצרכת כהנים משמע קרא דהיא בנשיאות ידים ומשמע בירושלמי פ"ח דברכות דצרכת דמשמע קרא צעין נטילת ידים סמוך לה דמיימי לה התם אצרכת המוון והכי איתא שלשה תכיפות הן תיכף לסמיכה שחיתה שנאמר וסמך ושחט תיכף לנטילת ידים צרכת שאו ידיכם וצרכו תיכף לנאולה תפלה שאו' יהיו לרצון אמרי פי וגו' וכתבי בתריה יעקב ה' ציוס זרה וצ"ל כ"ל מצרכין (ברכות 33.) משמע דההיא צרכת איירי בצרכת המוון מיהו שמעינן מינה דבעינן תיכף נטילת ידים בצרכת דמשמע ציה קרא והכא מיימי לה אצרכת כהנים ועוד אי מיירי הכא בשלל נטל ידיו ששחירת אמאי נקט כהן לנשיאות כפיס תיפוק ליה משום דברי תורה שרריך ליטול ידיו כדאמר' בפ"ק דברכות (דף יא:) ובפ"ב (שם יד:) אמר רבי חייה בר רב אשי זימנין אגיאין הוה קאימנן קמיה דרב לתנויי לן פירקא בספירא דבי רב ומקדים וקאי ומשי ידיה ומצרכין אמר תפילין ומהדר אמר לן ואמר נמי התם דבעי לנאודורי צתר מיהו לנטוי' ל"ק"ש מיל ומה לי ק"ש ומה לי צרכת כהנים אי משום דלריך צרכת לפניה הכא נמי לריך צרכת לפניה כדאמר לקמן להכי מסתבר דהכא צנטילת ידים תיכף לצרכת מיירי ושיעור תכיפה איכא למישמע מתכיפת סמיכה לשחיתה דאמר' צ"ל כל הפסולין (ובחס 32.) כל הסמיכות שהיו שם קורא אי צהס תיכף לסמיכה שחיתה חוץ מוזו שהיתה צעור נקנור שאין מצורע יכול ליתכנס שם אלמא כדי מהלך משער נקנור עד בית המטבחיים לא תשיבה תכיפה ומסכת מדות (פ"ה מ"א) משמע דלא הוה טפי מעשרים ושתיס אמנה מקום דריסת רגלי ישראל ומקום דריסת רגלי הכהנים שכל אחד היו י"א אמה:

ובי מהדר אפיה מצבורא מאי אמר. סדר נשיאת כפיס מפ' רבינו שלמה עוקר רגליו בעבודה ממקומו וצ"ל לפני התיבה ומתפלל יהי רצון שתהא צרכת זה וכו' ומאריך זה עד שיאמרו אמן של הודאה מפ' הנצור וקורא כהנים אס שניס הם ואס אחד אינו קורא שי"צ והוא מחזיר פניו מאליו כדלבי דלמר לעיל לאחד אינו קורא וכשכלה דבור מהקורא מצרכין אשר קדשנו כו' ואחר כך מתמילין בצרכת וכשכלה אמן אחרון מפ' צבור הן מחזירין וכופפין קשרי אצבעותיהן אס רוצין ושליח צבור מתחיל שיש שלום והכהנים יתפללו רבוננו של עולם עשינו מה שגזרת וכו' ומאריך צה עד שתכלה צרכת מפ' שליח צבור עוקרין רגליהן והולכין להן: בשאלות פרשת ויקח קרח כהן שעצד עבודת כוכבים) לא ישא את כפיו דגרע מהורג את הנפש דאמרין צפ' אין עומדין (ברכות 33.) כהן שהרג את הנפש לא ישא את כפיו ורבינו גרסום מאור הגולה השיב בתשובתו דנושא כפיו וקורא ראשון בתורה דכיון דחזר בתשובה חזר לקדושתו דתנן בסוף מסכת מנחות (דף קט.) אך לא יעלו כהני הבמות אל מוצב ה' בירושלים כי אס אכלו מזות בתוך אחיהם והרי הן כבעלי מומין ואוכלין וכשם שבעלי מומין נושאין את כפיהם וקורא ראשון בתורה ואף זה שאס לא תאמר כן נמנאס מרפה ידיהן של בעלי תשובה שיאמרו) אי לאותה בוסה אי לאותה בלימה וימנעו מעשות תשובה ואמר ר' יוחנן) כל האומר מנשה אין לו חלק לעולם הבא מרפה ידיהן של בעלי תשובה ותנא דבי רבי ישמעאל) הואיל והלך זה ונעשה כהן) לאלילים אדחה אצן אחר הנופל וכו': [וע"ש פוס' מנחות קט. ד"ה לא ישמשו ופוס' טעמי ס. ד"ה אי מהן:]

והוה נאחריו. ואף שם היו כלים הצרכין הזה: הואמו פסולה. דבעינן כוונה לטוהרה כדכתבי (במדבר יט) והוה הטוהר על הטמא שיהא מתכוין לו: על הצדיק שצפניו. לרדין שיש ממנו ולהלן ולא לרדין שישנו ממנו ולאחר. והכי נמי העומדין צלדדין של כהן הימנו ולהלן בכלל צרכה הן דכלפניו דמי אצל של אחר הימנו אע"פ שאינן אחריהן ממש כלאחריו דמי: ובפסחו. וכשהתחיל. וצבורא כתיב: עמדו. שמוק: שלא נטל ידיו. לפני עלותו לרצון: צמה הארכת ימים. איזה זכות צדיק שהארכת ימים: קפנדיא. לקצר דרכו דרך צה"כ"י ליתכנס צפתח זה וללכת כנגדו. ולשון קפנדיא מפרש בצרכות (דף 33:) אלמקופנא אלרי איעול צהא עד שאני מקיף צביע השורות הללו אכנס צוה ואכזן דרכי ודרי שורות צמיס: ולא פפעטי על ראשי עם קודש. שהיו יושבים התלמידין צבית המדרש על גבי קרקע והמהלך ציניהם כשהן יושבין ונכנס לישב במקומו מרחיב פסיעותיו צעל כרחו והוא לשון מפסע (א) ונראה כמפסע על ראשיהם לפיכך רריך להקדים או ישב לו מצמוך: ולא נשאטי דפי לנרד. שכהן היה: בלא צרכה. צרכה דמפרש ואזיל מאי מצרך: וכי עקר רעיה. בעבודה למיסק והוא מחזיר פניו כלפי תיבה מאי אמר: וכי מהדר אפיה מציבורא. כשגומר צרכותיו מחזיר פניו לזכ התיבה עד שיגמור שליח צבור המצרך את עמו ישראל צלסוס: מה

איהוה לאחריו לאחריו והוה לפניו הואתו פסולה לפניו והוה על צדיקן שבבניו הואתו כשרה אמר רבא בר רב הונא כיון שנפתח ספר תורה אסור לספר אפילו בדבר הלכה שנאמר ונפתחו עמדות כל העם ואין עמידה אלא שתתיקה שנהא' והוחלתי כי לא ידברו כי עמדו לא ענו עוד ר' זורא אמר רב הסדא מהכא אואני כל העם אל ספר התורה ואמר ר' יהושע בן לוי צכל כהן שלא נטל ידיו לא ישא את כפיו שנאמר שאו ידיכם קדש וברכו את ה' שאלו תלמידיו את ר' אלעזר בן שמוע במה הארכת ימים אמר להן מימי לא עשיתי בית הכנסת קפנדיא ולא פסעתי על ראשי עם קודש ולא נשאתי כפוי בלא ברכה מאי מברך אמר רבי זורא אמר רב הסדא דאשר קדשנו בקדושתו של אהרן וצונו לברך את עמו ישראל באהבה כי עקר ברעיה מאי אמר יהוה רצון מלפניך ה' אלהינו שתהא ברכה זו שצויתנו לברך את עמך ישראל לא יהא בה מכשול ועון וכי מהדר אפיה מציבורא מאי אמר אדבריה רב הסדא לרב עוקבא ודרש רבוננו של עולם עשינו מה שגזרת עלינו עשה עמנו מה

(א) מנלה ס. (ג) ויעי' פוס' ברכות מ. ד"ה רב ששת, (א) דף טו., (ד) בס"א: כהן ששפתמו, (ה) בס"א טוף: בשמדותו, (ו) פנאדרין ק"ג., (ז) נקודשין כ"ג., (ח) בס"א: כומר,

תורה אור השלם

1. ויפתח עוקר השלם לעיני כל העם כי מעל כל העם היה ויפתחו עמדות כל העם.
2. והתולתי כי לא ידברו כי עמדו לא ענו עוד: איוב לב טו
3. ויקרא בו לפני ה' וירחב א'שר לפני שער המים מן האור עד מחצית היום נגד האנשים והנשים והמבנים ואני כל העם אל ספר התורה:
4. נחמיה ג ח שאו ידכם קדש וברכו את ה': תהלים קלד ב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולא פפעטי וכו' לשון מפסע ואזיל ונראה. ר"ב ע"י פ' מנחת חלינה דף ק"ב ע"ב:

מוסף רש"י

קפנדיא. מקצר הילכו דרך בית הכנסת (בבליה כ"ג.) ולא פפעטי על ראשי עם קודש. כשהיו התלמידין צבית המדרש על גבי קרקע. הולך על גבי מסיבתן לישב למקומו, גראה כפופע על ראשי העם (שם.) ולא נשאתי כפוי. לריון לנרבת כהנים, לפי שהכהנים לריכין לנרדן ציון אמה ה' אליהו מתן העולם אשר קדשנו (במנחותיו וזנו) כקדושתו של אהרן (שם.)